

Tovarna TEA v luči samoupravljanja

S prispevkom želimo prikazati razvoj samoupravne organiziranosti v delovni organizaciji, s poudarkom na delo delavcev, ki so sedaj organizirani v TOZD TEA. O vseh teh vprašanjih smo se pogovarjali s predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij TOZD TEA. Podobno kot v zadnjem prispevku, v katerem smo vam predstavili to tovarno.

„Naša družba kot mlado, rastoče bitje hitro prerašča obleke,“ je nekje zapisal tovariš Edvard Kardelj. Podobno je z našim kolektivom. Samoupravljalna pot Iskrine tovarne telefonskih elementov in aparatov pozna več obdobij (ekonomske enote, obrati, TOZD).

Že 1. 1949 so bila sprejeta „temeljna navodila“ za poskusno oblikovanje delavskih svetov. Takrat so DS ustanovili v okviru 200 podjetij v državi. Tudi v tednji kranjski Iskri so politične organizacije pričele s pripravami in 6. septembra 1950 je bil izvoljen prvi delavski svet.

Uvedba delavskega samoupravljanja pomeni za Iskro pomembno prelomnico. Začelo se je novo, bogatejše obdobje življenja in dela našega kolektiva, obdobje nenehnega stremljenja za napredkom in njegovega uresničevanja. Začetki so bili seveda skromni. Člani organov upravljanja so se postopoma izobraževali in usposabljali za reševanje odgovornih nalog ter za odločanje o pomembnejših vprašanjih. Delavci so spoznavali velike prednosti in možnosti tega sistema, njihov interes zanj se je večal iz dneva v dan.

V tistih letih je DS imel nalogo obravnavati plan podjetja, delovno disciplino, obravnavati in predlagati je boljše razmestitev zaposlenih, predlagal je boljše organizacijo v podjetju, obravnaval izobraževanje delavcev, nadzoroval izkoriščanje splošnega ljudskega premoženja itd.

V treh desetletjih samoupravljanja, od izvolitve prvega DS pa do danes, so v naših organih samoupravljanja delovali številni delavci. Trudili so se biti dobri proizvajalci in upravljalci. Danes se lahko ponosno ozremo na prehojeno pot, opravljeno delo in dosežene uspehe.

Bogate izkušnje, ki so si jih delavci pridobili z različnimi oblikami upravljanja, so vodstvom organov upravljanja in političnih organizacij dale nove zamisli. Tudi vloga političnih organizacij se je z uvajanjem samoupravljanja bistveno spremenila, njihova osrednja vloga v naslednjih obdobjih je bila v razvoju in uveljavljanju sistema samoupravljanja.

EKONOMSKE ENOTE Približale SAMOUPRAVO NEPOSREDNEMU PROIZVAJALCU

V letu 1960 so bile v Iskri organizirane ekonomske enote s samoupravnimi organi, da bi odločanje čim bolj približali neposrednim proizvajalcem. S tem se je samoupravljanje še poglobilo in razširilo. Na stotine članov kolektiva je šlo skozi organe delavskega samoupravljanja in njihova telesa. Ti delavci so se mnogo naučili in marsikaj spoznali, kar jim danes koristi pri opravljanju delovnih nalog kot samoupravljalcem ali članom raznih delegacij. Zаметki sedanje tovarne TEA so bili v tednji ekonomski enoti MTC.

Z združitvijo v enotno podjetje Iskra Kranj so se organi upravljanja in družbenopolitične organizacije srečale z novimi problemi in nalogami, ki so jih z manjšimi ali večjimi težavami bolj ali manj uspešno reševale. Vse skozi so se zavedali odgovornosti svojega dela in so aktivno sodelovali pri vseh organizacijskih spremembah.

V novi organiziranosti v okviru združenega podjetja Iskra so se pristojnosti, naloge in odgovornosti samoupravnih organov naše tovarne bistveno povečale. Hitro in temeljito je bilo treba nadaljevati začeto delo na notranji organizaciji tovarne in s tem tudi samouprave.

Z ustanovitvijo ZP so družbenopolitične organizacije namenile posebno pozornost in skrb oblikovanju samoupravnega sistema. Vse svoje sile so usmerile v krepitev sistema in vloge delovnega človeka. Ena od njihovih pomembnih nalog je tudi razvijanje zdravih, medsebojnih in tovariških odnosov.

Tedanja organizacija tehnološkega procesa ni dopuščala, da bi ekonomske enote v celoti postale nosilke svoje osnovne dejavnosti in bile neposredno vključene v gospodarjenje z dohodkom. To nas je usmerilo v preoblikovanje notranje organizacijske strukture tovarne.

Justiranje ploščatega releja.

Sedanja Tovarna TEA je bila v tem obdobju v okviru obrata ATN. Panoga telefonije se je tako naglo razvijala in širila, da je bila delitev nujna. V zvezi z uresničevanjem ustavnih dopolnil so se v Elektromehaniki pričele priprave na spremembo organizacijskega in samoupravnega sistema. Kolektiv Iskre je bil sproti obveščen o problematiki in poteku priprav na ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela.

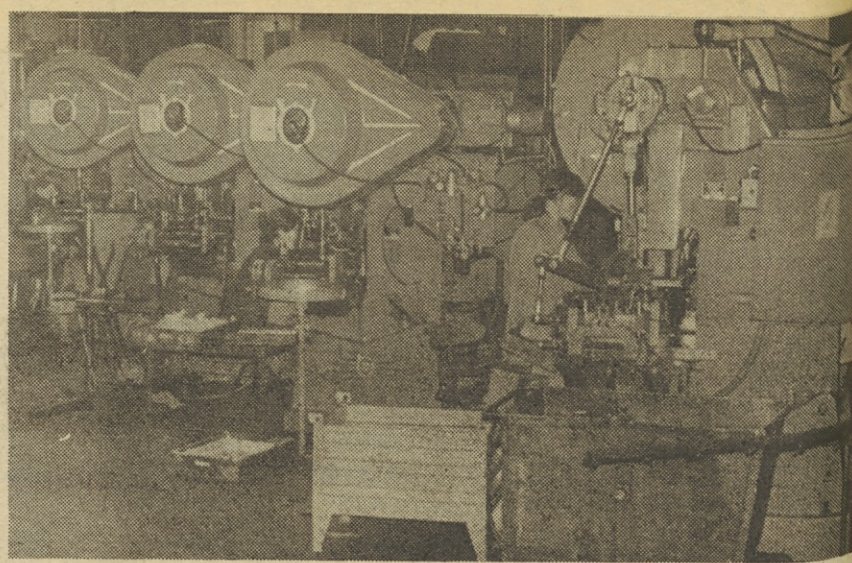
Linija telefonskega številčnika.

SAMOUPRAVLJANJE V TEMELJNI ORGANIZACIJI DANES

Razlike med delom samoupravnih organov nekoč in danes so velike. Z rastjo Iskre Elektromehanike so se družbenoekonomski odnosi nenehno spreminjali in se še. Celotisti, ki so v Iskri zaposleni že 30 in več let, pravijo, da takšnega razvoja niso pričakovali. Danes se z našim samoupravnim, delegatskim delovanjem približujemo cilju, da bi dejansko vsa najbolj pomembna vprašanja reševali v delovni organizaciji, TOZD in izven nje, v širši družbeni skupnosti.

Iskra Elektromehanika je prav gotovo med najbolj zahtevnimi DO. Prav njena organiziranost nujno zahteva čim bolj razvite samoupravne odnose. V tako veliki delovni organizaciji pa je silno težko usklajevati vse želje in interese. Zato smo se ob sprejemu sporazuma o združenju TOZD v DO sporazumeli, da bomo naša nadaljnja prizadevanja usmerili v ustanovitev več delovnih organizacij na osnovi programske usmerjenosti posameznih tovarn.

Če pogledamo položaj v TOZD TEA, vidimo, da se delavci v tej tovarni srečujejo z nešteti problemi, ki so še bolj zahtevni zaradi velikosti in števila zaposlenih. Organiziranost samoupravljanja v TOZD TEA je takšna kot v vseh večjih TOZD v Elektromehaniki, to je da imajo izvoljene vse organe upravljanja, izvršilne organe in delegacije.

Proizvodnja sestavnih delov v obdelovalnici.

Samoupravljalnica pri opravljanju del in nalog.

Iz našega razgovora s predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij TOZD TEA bomo skušali izluščiti tisto, kar utegne zanimati tudi delavce ostalih tovarn.

družbeni trenutek. Velika naloga naša čaka — samoupravljanje in demokracijo bomo morali prenesti iz resolucij v prakso. Zato pa bo potrebna večja obveščenost, ki naj bi vzbudila pošteno samoupravljalno zavest in pripadnost kolektivu — vendar to ne le med posamezniki pač pa med vsemi delavci, ki predstavljajo edino moč in oblast.

Tudi danes — v revoluciji, ki traja — je pomemben iskren odnos med ljudmi; odnos, ki poraja odpravljanje problemov in težav. Potrebno je, da se odnosi oplenitijo in zblížajo.

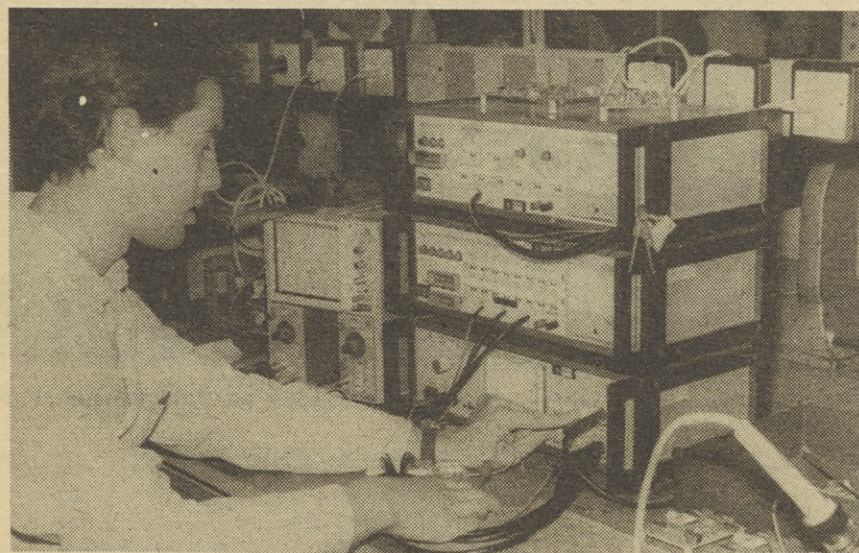
Skušajmo najti še več odgovorov na vprašanje, oz. razmišljanje M. Maček. Danes se delavec kot samoupravljalec sooča z vse večjim številom vprašanj in dilem, o katerih se mora opredeljevati. V samoupravnem odločanju prihaja do nenehnega kroženja informacij in spoznanj. Samoupravni sistem v naši družbi postavlja pred delavca in občana vrsto novih in odgovornih nalog. Opravljanje različnih samoupravljalnih in družbenih funkcij ter odgovorno reševanje problemov pa je mogoče le ob visoko razvitem zanimanju in pripravljenosti delovati za skupne cilje.

Pogoj za razviti interes in pripravljenost za samoupravno delovanje je vsekakor zavest o lastnem samoupravnem položaju. Samoupravljanje je to, da vsak vidi sebe kot aktivnega ustvarjalca in tistega, ki demokratično odloča. Postopki do odločitev so dolgi, zato ima res prav vsak možnost prispevati svoje mnenje, pripombe in poglede.

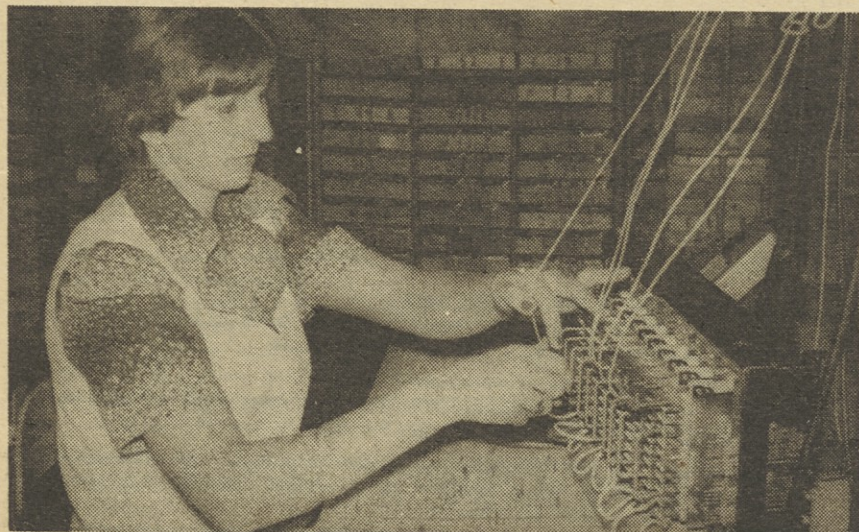
ODGOVORNOST ZA SAMOUPRAVO NE ODLOČANJE

Bitka za socialistično samoupravljanje danes poteka na nešteti prizoriščih našega življenja, v vseh celicah naše družbe in na vseh ravneh hkrati. To je borba, katere trdoživost in doslednost se stopnjujeta in ki bo dolgotrajna, saj bo segala tudi v čas jutrišnjih generacij. Toda že sedanjik mora prinesiti delavcu in občanu bistvene spremembe, okrepiti mora njegov odločujoč položaj v družbi in vpliv, ki mora segati od TOZD in KS prek delegacij in delegatskih razmerij in z aktivnostjo v družbenopolitične organizacije vse do republike in federacije.

V praksi radi postavimo vprašanje, češ kako je z odgovornostjo. Primeri, v katerih odpoveduje odgovornost in te uporabljajo naši nasprotniki za bolj ali manj prikrite napade na naš socialistični samoupravni sistem, da bi

Kontrola tiskanega vezja za novični aparat.

Končna kontrola koordinatnega stikalnika.

Uspešna izdelava sestavnih delov — pogoj za nemoteno proizvodnjo

PROSLAVA OB 30-LETNICI TOZD TSD

Letos se v mnogih temeljnih organizacijah DO Iskre — Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko Kranj spominjajo svojih začetkov, za nekatere je leto 1979 tudi jubilejno. V petek, 21. septembra so praznovali 30-letnico obstoja delavci TOZD Tovarna sestavnih delov.

Na proslavi, ki je bila v restavraciji Telekomunikacij na Laborah v Kranju, je najprej spregovoril Vladimir Lampič, predsednik DS Tovarne sestavnih delov. Nato je direktor temeljne organizacije Jože Zmrzlikar na kratko orisal zgodovino tovarne in čestital delavcem ob jubileju. Sledili so govori Alojza Grčarja, člana kolegija poslovnega organa DO Iskre Elektromehanike, Antona Stipančiča, v.d. predsednika KPO SOZD Iskra in Vinka Šarabona, predsednika občinskega sveta ZSS.

Izdelava sestavnih delov je bila vedno osnovni problem, tako da se z montažo ni bilo treba ukvarjati v znatnejši meri. Le-ta je tekla nemoteno, če so bili na razpolago sestavni deli. Zato smo v Iskri že od prvega dne posvečali posebno pozornost, je dejal IPO tovarne sestavnih delov Jože Zmrzlikar.

Znano je, da smo bili v začetku strojna tovarna. Prvi izdelki so bili manj zahtevni in skorajda niso zahtevali montaže. Sestaviti jih je bilo mogoče z manjšim številom montažnih delavcev. To so bile nožne stiskalnice, ročni vrtni in brusilni stroji, mizarško vrtno, rezkarji za usnje, razni instalacijski material in znameniti obroči za bipe. Postopoma je tovarna pričela izdelovati bolj zahtevne izdelke, že pri stenski uri je bila potrebna večja natančnost.

Iz prejšnjih Strojnih tovarn je nastala Iskra — Tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov. S tem se je prvotni program pričel pre-

usmerjati na zahtevne elektrotehnične izdelke. Produkcija se je morala spoprijemati z novimi problemi in stalno uvajati novo tehnologijo. Ob pričetku proizvodnje števec električne energije je bilo treba obvladati tehnologijo mrzlega brizganja in izdelavo kvalitetnih izdelkov iz plastike.

Čeprav kinoprojektorjev ne izdelujemo več, je prav, da se jih spomnimo, saj je njihovo osvajanje za Tovarno sestavnih delov velikega pomena. Takrat je bila oblikovana posebna obdelovalnica za sestavne dele kinoprojektorjev, ki se je pozneje združila z ostalo produkcijo. Pri izdelavi delov za kinoprojektor je bila potrebna velika natančnost, zato smo se morali usposobiti za izdelavo preciznih delov (malteški križ). Zagotoviti je bilo treba veliko število delov in potrebna je bila posebna organizacija v produkciji, da so v montaži lahko nemoteno delali. Ob proizvodnji kinoprojektorja smo se morali sprijazniti tudi z izdelavo odličkov in drugimi zahtevnimi obdelavami, pri čemer je svoj delež dala tudi orodjarna. S prodorom kinoprojektorja na tuja tržišča so bile pred našo produkcijo postavljene še večje zahteve po kvaliteti.

Tudi začetek proizvodnje električnega ročnega orodja je bil težak. Spomnimo naj le na obdelavo odličkov za EVS 1, izdelavo rotorjev in vrtnih glav. Proizvodnja merilnih instrumentov je zahtevala še večjo natančnost sestavnih delov. Izdelovali smo tudi osi in vzmeti. Še več problemov je prineslo osvajanje izdelkov s področja avtoelektrike in telefonije. V novejši dobi smo se spoprijeli tudi z izdelavo delov iz plastičnih mas — tehnologijo, ki bo od nas zahtevala še mnogo naporov in študija.

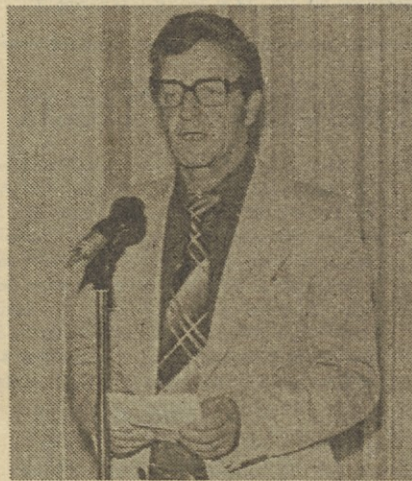
RAZVOJ TOVARNE SESTAVNIH DELOV

Z naglim večanjem obsega proizvodnje v tovarnah kranjske Iskre je rasla tudi sedanja Tovarna sestavnih delov in zadovoljevala potrebe, ki so jih narekovali novi proizvodi.

Prva leta so se ubadali, kako bi kar najbolj zaposlili obstoječi strojni park. Že leta 1950 so bili vsi stroji polno zasedeni, uvoz je bil omejen — zato smo se izdelave strojev lotili doma. V obdelovalnicah še vedno uporabljamo

Anton Stipančič.

Vinko Šarabon.

Alojz Grčar.

Med proslavo jubileja tovarne sestavnih delov.

Z nastopa Iskrine folklorne skupine iz Predoselj.

doma izdelane vrtnalnice, stiskalnice, stroje za rezanje navojev in navijalne stroje.

S širitvijo programa je iz skupne montaže nastalo več montaž, izdelava sestavnih delov pa je ostala skupna. Število različnih sestavnih delov se je tako naglo povečalo, da celotnega sistema ni bilo več mogoče obvladati. Težave so postale nevzdržne, ko so se začeli ustanavljati dislocirani obrati, ki so imeli v začetku le montaže. Ščasoma smo prenesli izdelavo sestavnih delov tudi v Novo Gorico, Otoče, v Novo mesto in Trbovlje.

Do leta 1966 so bili prenos v glavnem izvršeni. V skupni produkciji je ostala le izdelava delov za števec, ERO in kinoakustiko. Le livarna je še mnogo let delala tudi za dislocirane tovarne. Istega leta je tudi Tovarna Števec postavila lastno obdelovalnico delov.

V letu 1968 se je produkcija preimenovala v obrat Elektromehanski izdelki (EMI), kjer smo izdelovali sestavne dele in montirali el. ročna orodja in kinoakustiko.

Iskra je leta 1972 opustila proizvodnjo kinoakustike. V obratu EMI je

Vladimir Lampič.

ostala proizvodnja ERO in izdelava delov za potrebe ostalih obratov. Istega leta je bil formiran poseben obrat ERO, ki je sam izdeloval sestavne dele. Tudi v naslednjih letih so obrati prevzemali izdelavo specifičnih delov, tako da današnja Tovarna sestavnih delov združuje naslednje tehnologije:

(Nadaljevanje na 6. strani)

Jože Zmrzlikar.

S podelitve priznanj.

S podelitve priznanj DS.

Tovarna TEA v luči samoupravljanja

(Nadaljevanje s 4. strani) zmanjšali zaupanje naših ljudi v sposobnosti socialističnega samoupravljanja za demokratično razpletanje družbenih protislovij, dokazujejo le to, da še nismo dosledno uveljavili združenega dela.

Zato kot bistveno nalogo današnjega trenutka lahko opredelimo tole: preprečiti moramo, da bi skupinsko-lastninski, tehnokratski in birokratski interesi in poslovna nesposobnost številnih vodilnih in vodstvenih delavcev ter delovna nedisciplin mnogih proizvajalcev spreminjali družbene dogovore in samoupravne sporazume v papirnate sezname dobrih namenov, saj bi s tem sproti razveljavili skrajne napore velikanskih množic delovnih ljudi, ki si prizadevajo zgraditi resnično združeno delo. To je skupna naloga nas vseh.

V demokratičnem sodelovanju z drugimi samoupravljalci morajo biti prav člani družbenopolitičnih organizacij, predvsem komunisti, tisti, ki morajo zagotoviti, da bo delavec-samoupravljalca sam, zares svobodno, skupaj in enakopravno z drugimi delavci, s katerimi je samoupravno povezan, izražal in usklajeval svoje ožje in širše, neposredne in dolgoročne interese ter sprejemal racionalne sklepe.

OBVEŠČANJE KOT POGOJ ZA SAMOUPRAVLJANJE

Brez kvalitetnega, pravočasnega, objektivnega in celovitega obveščanja si danes res ne moremo več predstavljati delovanja samoupravnih organov,

družbenopolitičnih organizacij in delegacij v združenem delu. Žal se s tem področjem še vedno ne ukvarjamo posebno skrbno.

Vlogo, ki naj bi jo imelo obveščanje v združenem delu, vsi poznamo. Predvsem naj bi z njim usposabljali delavce za odločanja in dvigali njihovo kulturno ter izobrazbeno raven. Tako pojmovan sistem obveščanja pa v delovni organizaciji zahteva celovito reševanje vprašanj na tem področju. K temu v Elektromehaniki še nismo prav pristopili.

Informativna služba bi morala zbirati informacije o delu in poslovanju TOZD in delovne organizacije in splošne informacije s področja temeljne družbenopolitične skupnosti jih na najprimernejši način posredovati vsem, ki se vključujejo v procese odločanja.

V bodoče pa bo treba v organizaciji dela, v načinu proizvodnje v TOZD še marsikaj izboljšati. Sprememba objektivnih možnosti bo zagotovila delavcu, da bo njegova obveščena o tistih zadevah, ki so pomembne za samoupravno odločanje, ustrezna. Hkrati s tem bo ta sprememba zagotovila tudi globlje oblike samoupravljanja in omogočila približati odločanje tem delovnim skupinam o zadevah, ki se nanašajo na posamezne skupine ali njihovo manjše število. Ob tem pa bo tudi odločanje o skupnih zadevah v okviru TOZD in širših asociacij združenega dela bolj pristno. Kajti le ob ustrezni obveščeni delavec lahko glasuje za ali proti alternativnemu predlogu iz svojega prepi-

čanja in v skladu s svojimi interesi.

Iz izkušenj lahko ugotovljamo, da smo sicer spremenili materialne pogoje in ustvarili možnosti za delavsko samoupravljanje, za odločanje delavcev še vedno opraviti z mezdno miselnostjo (češ da jim nekdo tretji določa osebne dohodke, podcenjevanje samoupravljanja itd.). To pa je nemajhen vzrok, da samoupravljanje ne more povsod v polni meri zaživeti. Odpravljati jo skušamo s samoizobraževanjem ter izobraževanjem in vzgojo samoupravljalcev.

Če sklenemo s tem, kako se je uveljavljanje samoupravljanja odražalo na razvoju naših temeljnih in drugih organizacij, lahko ugotovimo da smo kljub številnim težavam v sorazmerno kratkem času ogromno dosegli. Zavedamo pa se, da bo potrebno storiti še mnogo, da bodo naloge samoupravljalcev izpolnjene in praznovanje 30-letnice naj bo v vspodbudo za naše skupno delo na področju poglobljanja socialističnega sistema samoupravljanja.

Alojz Boc

POJASNILO

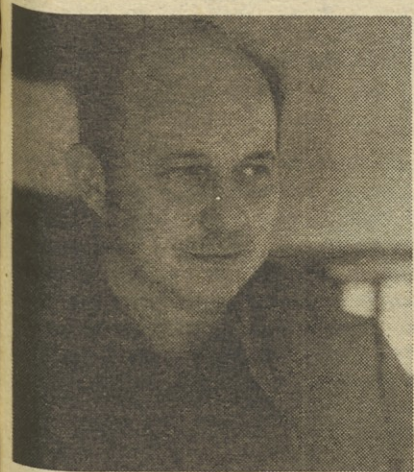
V zadnji številki glasila smo v predstavitvi TOZD TEA pomotoma zapisali, da so bili prvi izdelani telefonski aparati v Iskri induktorski. Prvi telefon, ki smo ga izdelali leta 1949 je bil namreč ATA 1, induktorski aparati so bili le izpeljanka tega artikla.

A.B.

AKCIJA NIČ NAS NE SME PRESENETITI

V IEZE smo dobro pripravljene

SZDL je že v začetku leta sprožila zanimivo akcijo: NNNP (nič nas ne sme presenetiti). Ta akcija naj bi ne bila nekaj novega, ampak naj bi razživila skrb za vsa področja pripravljenosti na elementarne nesreče in za primer vojne. Vse kar predvideva zakon in predpisi in kar je potrebno za take primere imamo v TOZD in DO pripravljeno, vendar je ponekod vse preveč formalistično. Da bi to področje razživel in za varnostno kulturo vseh zaposlenih in ostalih občanov, bomo v soboto, 29. in nedeljo, 30. septembra naredili večjo vajo s tega področja. Kako so se pripravili v IEZE?

MAKS ČERNE, predsednik aktiva Zveze borcev IEZE: Delovne skupine za izvedbo akcije NNNP so zelo aktivno delale vse letošnje leto. Mislim, da so zelo dobro opravile delo, ki smo jim ga zaupali po vsej naši DO.

Sicer pa smo Slovenci pripravljene žrtvovati mnogo, da bi se uprli sovražniku. Že v NOB smo pokazali, da se znamo upreti močnejšemu sovražniku in domačim izdajalcem. Nismo se samo uprli, ampak smo v borbi v najtežjih pogojih vztrajali do zmage.

Ravno ob tej vaji bi se veljalo malo bolj zamisliti o naši varnostni kulturi. Sovražnik je vedno in povsod. Zato marsikaj ne kaže obešati na veliki zvon.

Ob akciji nič nas ne sme presenetiti pa je najvažnejši faktor presenečenje, močno, pravzaprav najmočnejše partizansko orožje.

LOJZE ŠARLAH, predsednik izvršilnega odbora sindikata DO: Sindikat je nosilec vsega dela v zvezi z NNNP v delovnih organizacijah. Naš izvršilni odbor pa ima predvsem nalogo uskladiti delo po osnovnih organizacijah, dati smernice in spodbude za konkretno delo v OO oziroma TOZD. Mi smo to že temeljito pripravili.

Akcija NNNP je v osnovnih organizacijah sindikata v naši DO tekla vse od spomladi in kolikor vidim in vem zelo uspešno in koristno. Konkretno delo poteka v TOZD, saj je v naši delovni organizaciji pravzaprav skoro vsaka TOZD v svoji občini. Prav zato, ker je akcija načrtovana skladno s „terenom“, s krajevnimi skupnostmi in občinami, ima vsaka TOZD svoje načrte v specifičnih pogojih. Težišče vsega dela je na sekretariatih NNNP. To so delovne skupine, ki vodijo akcijo v vsaki tovarni.

Mislim, da je ta akcija in vaja, ki jo bomo izvedli v soboto in nedeljo zelo koristna in potrebna, saj bomo tako pregledali, kako smo pripravljene za primer elementarnih nesreč, delovnih nesreč in za primer vojne. Zato mislim, da je prav, da vzamemo vajo „zares“, da bomo tako videli, kako smo pripravljene z znanjem in potrebno opremo.

ŽARKO KRANJC, predsednik delavskega sveta IEZE: Vaja je zaključek akcije NNNP. Pokazala nam bo, kako smo zares pripravljene za nepredvidene nesreče in za primer vojne. Napake, ki se bodo pokazale, bo mogoče popraviti in bomo tako usposobljeni za resnične nezgode. Za vajo bi priporočil vsakomur, naj se zamisli v dejstvo, da se že čez pol ure lahko naredi nesreča, vlom, tatvina, nesreča na poti na delo, z dela ali večja delovna nezgoda. Lahko smo napadeni, saj vsakdo ve, da sovražnik ne bo tega javil vnaprej.

Za vsako akcijo varovanja in zavarovanja pred nesrečami in namerami sovražnika moramo biti pripravljene z znanjem in potrebno opremo. Ta vaja bo pokazala šibke točke in bomo lahko vse manjkajoče nadoknadili pozneje.

Predvsem bo treba po vaji resno analizirati vso akcijo in praktične vaje, saj že pogovor pravi, da se učimo na napakah. Take ugotovitve bodo dragocen pripomoček za nadaljnje delo vseh nas, zlasti pa tistim, ki imajo to področje na skrbi v službenem času. Torej vzemimo vajo resno!

Na zagrebškem velesejmu

Zagrebski velesejem je bil letos jeseni predvsem namenjen široki potrošnji, zato se DO Industrije elementov niti ni nadejala kakih velikih novih podvigov. Elektronika je bila bolj na robu in v IEZE so srečanje izkoristili predvsem za pogovore z večjimi kupci in za utrjevanje že navezanih stikov. Pogovori so bili zelo živahni zlasti v sredo, 19. septembra, ko je bil v Iskri-nem paviljonu „dan IEZE“.

Takoj zjutraj po deveti uri, ko so sejem odprli, se je začela vrstiti kača obiskovalcev, zastopnikov kupcev elementov iz vse Jugoslavije. Prislutil sem službenim pogovorom, ki so tekli na pet in več mestih hkrati. Nestrokovnjaku se pri takih pogovorih kar zvrtil v glavi. Govorijo o napetostih, nazivnih in dejanskih, o avtomatizaciji, o rešitvah tehničnih vprašanj, za katera nisi še nikoli slišal, o količinah in kakovosti.

Počasi se človeku uredijo vtisi in dojameš, da je delo komercialistov zelo zahtevno. Morajo biti tehnologi, razvojniki, ekonomisti, prometni strokovnjaki in tolažniki hkrati. Kupcem, ki niso najbolj redno dobivali naročenih količin materiala je treba razložiti zakaj se je to zgodilo in požreti marsikatero grenko namesto tistega, ki je količine obljubil, pa ne pripravil.

Komercialisti, tehnični ljudje in zastopniki TOZD so v tem direndaju hiteli zapisovati pripombe, dogovorjene sklepe in želje kupcev. Vse s prijaznim nasmehom in dobro voljo. Pogovori pa niso ostajali samo na ozkem področju prodaje, kupovanja in dobav, ampak so se dotikali tudi širših vprašanj: repromateriala, domačega in tujega, avtomatizacije, kvalitete in spet polizdelkov. Možnosti in želje so usklajevali in v obojestransko zadovoljstvo zagotovili nemoteno nadaljnje sodelovanje.

Vodjo nabave Gorenjevega tozda ELRAD iz Radgone Edvarda Metličarja, smo povprašali, kako so v tej TOZD, ki mnogo kupuje v IEZE zadovoljni s kvaliteto izdelkov, odnosov in sodelovanja z Iskro. Rad nam je odgovoril:

Saj ne gre tu za več odnosov. Odnos sam je kvaliteta, pa naj bo to tehnična, poslovna ali drugačna. Kvaliteta je samo ena. Pri nas smo z Iskro, bolje z IEZE zelo zadovoljni. Mnogo kupujemo pri vas, celo paleto vaših elementov in moram reči, da so zelo dobri. Tudi sicer ozko sodelujemo. Mnoge elemente je treba prilagoditi našim specifičnim potrebam in to v vaših TOZD zelo radi naredijo. Tako ozko sodelujemo pri nastajanju marsikaterega izdelka že ob sami realizaciji ideje.

Veste, mi smo precej specifična veja proizvodnje elektronike, saj smo specializirani za proizvodnjo naprav, ki omogočajo posredovanje TV programa gledalcu. Izdelujemo antene, pribor, pretvornike in oddajnike, skratka vse, kar pomaga, da pride oddaja od medija do TV sprejemnika. Za vse to pa kupujemo elemente za elektroniko pri Iskri in v naše veliko zadovoljstvo nam dobro služijo.

Izdelki Industrije elementov za elektroniko — vseh 10 TOZD so bili razstavljeni v vitrinah Iskri-ne stojnice. Program je bil dobro predstavljen, tudi nekaj novosti je bilo, razen najnovejših pridobitev razvojnih služb, ki jih bodo prikazali na sejmu Elektronika '79 čez en mesec v Ljubljani. Uspelo mi je zvedeti, da bodo to tekoči kristali, sončna celica, močnostni magneti, metalfilmi in še nekaj najnovejših pridobitev. Pa to že ne spada več sem.

Zanimanja obiskovalcev je bilo precej. Mnogi so se zanimali za podrobnejše tehnične podatke in propekte. Večina obiskovalcev pa se je seveda na kratko ustavila ob vitrinah, pogledala in odšla. Oglasili smo se tudi pri večjih kupcih naših elementov: El Niš, pri RIZ in Rudiju Čajevcu, ki so imeli svoje stojnice v isti hali kot Iskra. Povsod so pohvalili dobro sodelovanje in lepe perspektive za nadaljnje poslovno partnerstvo z Iskro-Elementi.

FY

KF

S kamero po TOZD

TOZD POLPREVODNIKI TRBOVLJE: Pred kratkim se je zbrala kar lepa skupina 13 sodelavcev in mahnilo so jo v čudovitem vremenu za tri dni v Julijce. Seveda je bil cilj Triglav. Nekaj denarja je primaknil sindikat, nekaj pa je prispeval vsak sam. Med trinajstimi trboveljskimi Iskraši so bili trije stari planinci, ki so skrbeli za „strokovni“ del poti. Najvažnejše pa je to, da je bila pot pravo doživetje za vse. Tako bodo skušali zbuditi zanimanje pri sodelavcih za planinarjenje.

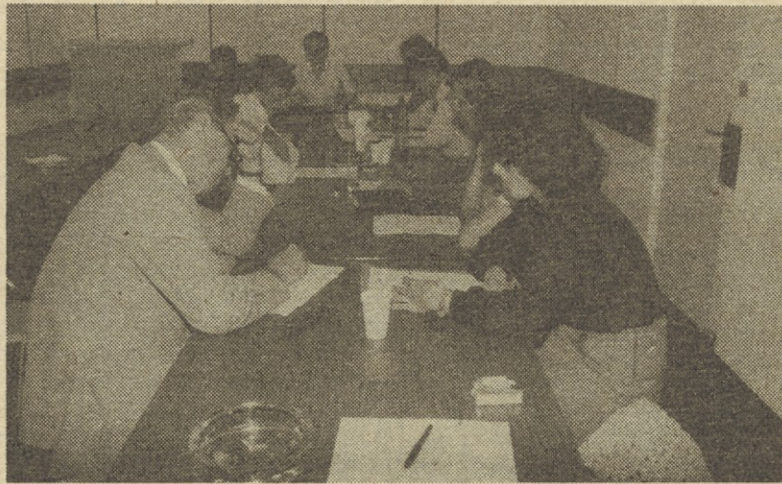
Delovna skupnost skupnih služb IEZE ima svojo kočico na Krvavcu, ki je bila v letošnjem avgustu in septembru kar precej zasedena. Lepo vreme, prijetni sprehodi, krajše planinske ture so pritegnili ljudi, da so odšli iz asfaltne džungle. Obiskovalci tega „tovarniškega vikenda“ se pohvalijo z množico malin, jagod in borovnic, ki se najdejo na tej višini tudi v septembru. O gobah pa nič.

TOZD SPECIALNI ELEMENTI LJUBLJANA: „Semov dom“, kakor so poimenovali svojo počitniško hišo na Pokljuki, odlično služi svojemu namenu. Tako med dopusti, kakor zdaj jeseni za prijetne vikende zaposlenih. Družine se kar vrstijo. Prostora je skoro premalo in ni bojazni, da dom ne bi bil polno izkoriščen.

TOZD UPORI ŠENTJERNEJ ima svojo kočico na Polomu na Gorjanjih. Dostopna je z avtomobilom, leži pa na čudovitem mestu, za počitek, mir in sprehode kakor nalašč. Pozimi so okoli nje lepi smučarski tereni. Poleti pa je to moč nabirati gobe, jagode in maline. Predvsem pa je v okolici mnogo lepih razglednih točk. Pred človekom je dobesedno razgrnjena pisana in razgibana Dolenjska, v daljavi pa gorenjski vršaci. Toda žal je kočica neurejena. Pred leti so hiteli z adaptacijo, pa jim je zmanjkalo sapa. Dobro bi bilo, če bi jo spet zajeli in delo dokončali.

TOZD KERAMIKA IN TOZD UPORI: V petek, 21. 9. je bila seja Izvršnega odbora sindikalne konference IEZE, kjer so obravnavali javno razpravo ob polletni bilanci. Bilance so po vseh kolektivih TOZD vzeli v pretres in tudi predlagali nekatere ukrepe sorazmerno s položajem. Izvršilni odbor je naložil TOZD Keramika in Upori naj pripravita predloge ukrepov za izboljšanje poslovanja, predvsem pa naj se v obeh tovarnah držijo sklepov, ki so jih sprejeli že v začetku leta.

Objavljamo predlog Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za financiranje naložb v organizacije združenega dela SOZD Iskra, ki je izdelan na osnovi pripomb, predlogov in dopolnitev prvotnega osnutka.

Morebitne pripombe, sugestije in dopolnitve, ki bodo prispele do 15. 10. 1979, ko se konča obravnava, ki jo vodi sindikalna organizacija SOZD Iskra, bo odbor obravnaval pri oblikovanju dokončnega predloga in bo predložen v potrditev DS SOZD Iskra pred njegovim sprejemom v organizacijah združenega dela SOZD Iskra.

Odbor za spremljanje izvrševanja programa
in delovnih načrtov preobrazbe samoupravnih
odnosov v SOZD Iskra

PREDLOG

Zaradi ustvarjanja čimboljših pogojev za nenehno večanje dohodka in s tem razvoja SOZD ISKRA in izboljšanja svojega družbenoekonomskega položaja, združujejo delavci v TOZD delovnih organizacij združenih v SOZD ISKRA sredstva za investicije kot osnovo nadaljnega razvoja SOZD ISKRA, s čemer zagotavljajo večjo produktivnost svojega in celotnega družbenega dela ter skladno z določbami USTAVE SFRJ in Zakona o združenem delu sprejmejo odločitev o združevanju sredstev za investicije v SOZD ISKRA in sklepajo

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o združevanju dela in sredstev za financiranje naložb v organizacije združenega dela SOZD Iskra

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Na podlagi tega samoupravnega sporazuma (v nadaljnjem besedilu: sporazum) združujejo podpisnice delo in sredstva zaradi uresničevanja skupnega poslovnega cilja v skupnem poslovanju ob udeležbi pri skupnem dohodku in riziku, ker tako določajo svoja medsebojna razmerja.

2. člen

Podpisnice tega sporazuma so delovne organizacije — za temeljne organizacije združenega dela v njihovem sestavu, ki so udeležene v združevanju dela in

sredstev za finansiranje naložb v organizacije združenega dela združene v SOZD ISKRA. Podpisnice tega sporazuma so lahko tudi DO izven SOZD ISKRA.

Seznam podpisnic je sestavni del sporazuma.

3. člen

Družbena sredstva, ki so predmet združevanja po tem sporazumu, so denarna sredstva, ki jih podpisnice ustvarjajo s svojo dejavnostjo.

II. CILJI ZDRUŽEVANJA SREDSTEV TER NAMEN, POGOJI IN NAČIN NJIHOVE UPORABE

4. člen

Namen združevanja dela in sredstev po tem sporazumu je realizacija investicijskih programov investorjev v SOZD ISKRA s katerimi se doseže prestrukturiranje proizvodnih programov in izpolnijo obveznosti družbenega plana SR Slovenije in planskih dokumentov SOZD ISKRA, s tem si podpisnice predvsem omogočijo:

- realizacijo izvoznih nalog in s tem izboljšanje družbene in lastne devizne bilance,
- dobavo proizvodov med podpisnicami po vrsti, količini, kakovosti in dinamiki dogovorjenimi s srednjeročnimi plani in letnimi načrti.

5. člen

Podpisnice tega sporazuma se obvezujejo, da bodo za uresničitev namena in ciljev tega sporazuma združevale sredstva:

- amortizacije v višini 40% obračunane predpisane amortizacije
- sredstva čistega dohodka po zaključnem računu zmanjšanega za kalkulativne osebne dohodke (od leta 1979 dalje) v višini 20% tako ugotovljene osnove.

Sredstva amortizacije se združujejo in vplačujejo mesečno po sprejemu tega sporazuma.

Sredstva čistega dohodka se združujejo in vplačajo vsako leto v dveh obrokih 1. junija in 1. novembra.

6. člen

Denarna sredstva iz 5. člena tega sporazuma, v času dokler ne bodo angažirana za investicijske naložbe predstavljajo kreditni potencial BANKE ISKRA in se uporabljajo za kratkoročno kreditiranje OZD ISKRE.

Ta sredstva se obrestujejo po tarifi določeni z aktom o poslovni politiki ISKRA BANKE.

7. člen

Posamezne naložbe se financirajo iz naslednjih virov:

- lastna sredstva investitorja,
- združena sredstva po tem sporazumu,
- združena sredstva OZD mimo tega sporazuma,
- kot samoprispevek delavcem,
- kot kredit bančne ali druge organizacije,
- inozemski krediti

8. člen

Delavski svet SOZD ISKRA sklepa o prioriteti investicijskih programov in o vrstnem redu investicijskih naložb ter deležu iz združenih sredstev ob upoštevanju naslednjih kriterijev:

- vključenost projektov v samoupravni sporazum o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981-1985,
- vključenost projektov v samoupravni sporazum o osnovah plana SOZD ISKRA za srednjeročno obdobje,
- interes DO za združevanje sredstev,
- plasmanske možnosti na tujem in domačem trgu,
- stopnja pripravljenosti investicije,
- stopnja opremljenosti,
- ekonomska upravičenost,
- pozitivno mnenje inštituta za ekonomiko investicij pri združenju Ljubljanski banki

III. ODNOSI PRI UGOTAVLJANJU IN RAZPOREJANJU SKUPNEGA DOHODKA

9. člen

Investitor pri katerem so vložena sredstva se obvezuje, da bo izkazoval poslovanje tako, da bo mogoče ugotoviti skupni dohodek, ki izhaja iz združevanja dela in sredstev.

10. člen

Skupni dohodek investitorja se v skladu s predpisi ugotovi tako, da se iz celotnega prihodka, doseženega z združevanjem dela in sredstev, ugotavlja kalkulativen skupni dohodek.

Kalkulativni skupni dohodek se določa na podlagi standardov določenih vsako leto po odboru podpisnic-investitorjev.

11. člen

Kalkulativni skupni dohodek se ves razporeja med podpisnice in investitorjem po osnovah in merilih dogovorjenih v tem sporazumu v skladu s prispevkom k ustvarjenju skupnega dohodka z živim delom ter z upravljanjem in gospodarjenjem z združenimi sredstvi.

Kalkulativni skupni dohodek se ugotavlja in razporeja z letnim zaključnim računom.

12. člen

Iz kalkulativenega dohodka se najprej zagotavljajo sredstva za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev TOZD investitorja, ki se bodo oblikovala z razporejanjem ustvarjenega dohodka po merilih in osnovah, ki jih določa samoupravni sporazum o razporejanju dohodka in delitvi osebnih dohodkov v SOZD ISKRA oz. branži elektrokovinske industrije SR Slovenije ter zakonske obveznosti.

13. člen

Kalkulativni skupni dohodek se po odbitju sredstev iz prejšnjega člena razporedi na osnovi združevanja dela in sredstev in to v sorazmerju z vložnimi sredstvi.

14. člen

Deleži na osnovi združevanja dela in sredstev se revalorizirajo po povprečni letni stopnji s katero investitor revalorizira osnovna sredstva toda najmanj 5 % letno.

Združena sredstva se bodo vračala v obliki letne udeležbe pri skupnem dohodku investitorja. Koliko pa bi le-ta ne zadoščal, se bodo vračala tudi iz drugih sredstev, s katerimi razpolaga TOZD investitor.

Kolikor skupni dohodek presega letno obveznost vračila deleža združenih sredstev se presežek šteje kot nadomestilo, ta ne sme pa presegati 10 % združenih revaloriziranih sredstev.

15. člen

Z vračanjem vrednosti združenih sredstev se sorazmerno zmanjšuje udeležba podpisnic na skupnem dohodku. Ta udeležba preneha, ko je v celoti vrnjena revalorizirana vrednost združenih sredstev.

IV. MEDSEBOJNE OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI PRI PREVZEMANJU RIZIKA IN ZA PRIMER POSLOVANJA Z IZGUBO

16. člen

Za odplačilo kreditov najetih s posredovanjem ISKRA BANKE prevzamejo obveznost odplačila podpisnice, če to ne morejo storiti TOZD v sestavi DO investitorja.

Odgovornost podpisnic je omejena do višine združenih sredstev in v sorazmerju z višino združenih sredstev vsake podpisnice.

17. člen

Za obveznosti iz skupnega poslovanja ob udeležbi v skupnem dohodku in riziku odgovarjajo vse temeljne organizacije združenega dela, združene v delovno organizacijo investitorja, z vsemi družbenimi sredstvi neomejeno solidarno.

18. člen

Podpisnice so soglasne, da prevzamejo odgovornost za primer poslovanja z izgubo tako, da krijejo morebitno izgubo iz skupnega poslovanja, če te izgube ne morejo pokriti TOZD v sestavi delovne organizacije investitorja. Odgovornost podpisnic je subsidiarna in omejena do višine združenih sredstev in v sorazmerju z višino združenih sredstev vsake udeleženke.

V. USKLAJEVANJE STALIŠČ O SKUPNIH ZADEVAH IN SKUPNI ORGANI

19. člen

TOZD-i podpisnic tega sporazuma in investitorji, ki koristijo združena sredstva za naložbe, imajo še zlasti naslednje pravice in obveznosti:

- do dobav proizvodov med zainteresiranimi podpisnicami in investitorji po vrsti, količini, kakovosti in dinamiki dogovorjeni z vsakoletnim načrtom,
- do vpogleda v celotno sestavljanje investitorjev, ki ima vpliv na višino skupnega dohodka,
- do sodelovanja pri sestavljanju osnov letnih načrtov in srednjeročnih planov razvoja investitorjev,
- do sodelovanja pri oblikovanju elementov cen proizvodnje iz zgrajenih kapacitet.

20. člen

Podpisnice oblikujejo odbor delegatov podpisnic. Vsaka podpisnica ima v odboru po enega delegata. Odbor izvoli izmed svojih delegatov predsednika, katerega mandatna doba traja 2 leti. Odbor sklicuje predsednika odbora, sestane

pa se lahko tudi na zahtevo 1/3 podpisnic. Svoje odločitve sprejema soglasno in se sestaja najmanj enkrat letno.

Odbor sprejme za svoje delo poslovnik.

21. člen

Odbor ima zlasti naslednje naloge in pristojnosti:

- odobrava in daje mnenje k poročilu o skupnem poslovanju o uporabi združenih sredstev in zaključnem računu investorjev,
- sodeluje pri oblikovanju gospodarskih načrtov in srednjeročnih planov investorjev in določitvi standardov za ugotovitev skupnega dohodka,
- sklepa o prenosu pravic in obveznosti ene podpisnice na drugo ali tretjo osebo,
- sprejema nove podpisnice in njihove izstopne izjave ter določa pogoje za sprejem ali izstop;
- predlaga delež in pogoje porabe združenih sredstev v posamezno naložbo in pričetek vračanja.

22. člen

Do začetka obratovanja novih kapacitet je investitor dolžan mesečno obveščati podpisnice o poteku izvajanja investicije, zlasti pa o uporabi združenih sredstev ter o dinamiki izgradnje glede na roke izgradnje.

VI. PRENOS PRAVIC IN OBVEZNOSTI PODPISNIC

23. člen

Podpisnice tega sporazuma lahko prenesejo svoj delež združenih sredstev in druge pravice iz tega sporazuma na drugo organizacijo združenega dela pod naslednjimi pogoji:

- prenos se mora najprej ponuditi eni izmed podpisnic tega sporazuma
- zaradi prenosa ne smejo biti bistveno kršene pravice in interesi ostalih podpisnic sporazuma.

O prenosu pravic in obveznosti sklepa odbor delegatov podpisnic.

24. člen

K temu sporazumu lahko pristopijo tudi druge organizacije združenega dela, če združujejo delo in sredstva za namene iz tega sporazuma.

Pogoje za pristop novih podpisnic k temu sporazumu določi odbor delegatov za vsak primer posebej, vendar ti ne morejo biti ugodnejši do pogojev, ki veljajo za podpisnice tega sporazuma.

VII. ZADEVE TEGA SPORAZUMA, KI JIH OPRAVLJA BANKA ISKRE

25. člen

Podpisnice so sporazumne, da vsa opravila v zvezi z združevanjem, korišče njem in vračanjem združenih sredstev po tem sporazumu opravlja ISKRA BANKA.

26. člen

Podpisnice pooblaščajo ISKRA BANKO, da opravlja:

1. Vodi evidenco nad potekom izvajanja naložb, zlasti pa o uporabi združenih sredstev ter o dinamiki izgradnje glede na roke.

2. Nadzor nad poslovanjem investitorjev pri katerih so se naložbe finansirale iz združenih sredstev.

VIII. REŠEVANJE MEDSEBOJNIH SPOROV

27. člen

V primeru, da pride do spora pri izvajanju tega sporazuma, imenujejo podpisnice v sporu skupno komisijo, v katero imenuje vsaka po 2 člana. V kolikor ne pride do sporazumne rešitve, o zadevi odloči arbitražna v SOZD ISKRA.

IX. SPREJEM IN PRENEHANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

28. člen

O sprejemu tega sporazuma odločajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela posameznih podpisnic skladno z določili njihovih samoupravnih splošnih aktov. Na podlagi sprejete odločitve v smislu prejšnjega odstavka predložijo podpisnice tega sporazuma pismen sklep o pristopu k temu sporazumu in določijo tudi delavca, ki je pooblaščen za podpis. Sporazum učinkuje za pristopnika od dne, ko poda pristopno izjavo.

29. člen

Sporazum velja od dne, ko ga sprejmeta vsaj dve podpisnici na DS SOZD ISKRA.

30. člen

Sporazum preneha veljati s soglasjem vseh podpisnic, ko ugasnejo pravice in obveznosti iz udeležbe na skupnem dohodku.

31. člen

Posamezna podpisnica lahko odpove ta sporazum pod pogojem, da poravna vse svoje obveznosti iz združenih sredstev.

Združena sredstva po tem sporazumu se ob odpovedi vračajo podpisnici z deleži na skupnem dohodku investitorja.

Z odpovedjo sporazuma iz 1. odstavka tega člena se podpisnice ne odrešijo pred odpovedjo prevzetih obveznosti in rizikov.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

32. člen

Pobudo za spremembe in dopolnitve tega sporazuma lahko da vsaka podpisnica.

33. člen

Vse morebitne spremembe in dopolnitve tega sporazuma se sprejemajo na enak način in po postopku kot velja za njegov sprejem.

34. člen

Tolmačenje tega sporazuma daje DS SOZD ISKRA.

Objavljamo osnutek Samoupravnega sporazuma o skupnem sodelovanju na področju programske usmeritve med SOZD ISKRA in SOZD ELKOM.

Morebitne pripombe, sugestije in dopolnitve, ki bodo prispele do 20. 10. 1979, ko se konča razprava, bo odbor obravnaval pri oblikovanju dokončnega predloga in bo predložen v potrditev DS SOZD Iskra.

Odbor za spremljanje izvrševanja programa in delovnih načrtov preobrazbe samoupravnih odnosov v SOZD Iskra

OSNUTEK

samoupravnega sporazuma

o skupnem sodelovanju

na področju programske

usmeritve med SOZD Iskra

in SOZD ELKOM, Maribor

I.

Ta samoupravni sporazum izhaja iz določil Ustave, Zakona o združenem delu in Zakona o družbenem planiranju.

II.

Cilji tega samoupravnega sporazuma so:

- skupno oblikovati in krepiti samoupravno sporazumevanje v razvojnih in proizvodnih programih,
 - usklajevati poslovno politiko podpisnic in zagotoviti usklajeno sodelovanje na domačem in tujem tržišču,
 - sodelovati na področju razvojno-raziskovalnega dela ter vključevanje dosežkov tega dela v proizvodnjo,
 - izmenjavati izkušnje na področju organiziranja, samoupravljanja in kadrovske politike,
- vse v namenu, da se zagotovi v obeh SOZD boljše gospodarno koriščenje družbenih sredstev ter uresničevanje posameznih, skupnih in širših družbenih interesov, utrjuje gospodarski položaj organizacij, vključenih v obe SOZD in zagotovi večja socialna varnost ter samoupravni in družbeno-ekonomski položaj delavcev v združenem delu.

III.

V namenu, da se uresničujejo cilji, navedeni pod tč. II, podpisnici tega samoupravnega sporazuma sodelujeta v planskem usmerjanju programov, zlasti na sledečih področjih:

- razvojno-raziskovalne dejavnosti,
- inženiring dejavnosti,
- procesne tehnike,

- računalništva, tako glede hardwarea in softwarea,
- avtomatizacije avtocest in mestne semaforizacije,
- program pneumatskega orodja,
- računalniškega krmiljenja, transportnih in skladiščnih sistemov,
- regulacija svetlobe in motorjev, na področju proizvodnje malih transformatorjev, standardizacije zlasti elektromotorjev,
- notranje in zunanje trgovine,
- izmenjave mnenj in stališč na področju samoupravne organiziranosti in kadrovske politike,
- tudi na ostalih področjih, kjer se kažejo skupni interesi, v kolikor se podpisnice tako sporazumejo.

IV.

Za izvajanje tega samoupravnega sporazuma skrbi posebna komisija, v katero delavska sveta obeh SOZD imenujeta po tri člane. Ta komisija mora vsaj enkrat letno pregledati, kako se ta samoupravni sporazum uresničuje in o tem poročati tako delavskemu svetu SOZD Iskra kot SOZD ELKOM, prav tako daje iniciative za konkretne akcije pri izvajanju tega samoupravnega sporazuma.

Ker se konkretna programska usmeritev in proizvodna dejavnost odvija v delovnih in temeljnih organizacijah združenega dela v obeh SOZD, vsaka prizadeta DO tako v okviru SOZD Iskra, kot SOZD ELKOM imenuje v posebno komisijo enako število članov, ki pripravi predlog samoupravnega sporazuma s konkretno proizvodno usmeritvijo na ustreznem področju, katerega sprejmejo pristojni organi upravljanja DO oziroma TOZD, v skladu s svojimi samoupravnimi splošnimi akti.

V kolikor ne pride do soglasne, konkretne programske in proizvodnje usmeritve med prizadetimi DO obeh SOZD, rešuje nastalo situacijo posebna komisija, v katero imenuje vsaka sporna stranka po 3 člane, predsednika pa izberejo iz svoje srede.

Komisije, ki bodo organizirane po določilu prvega odstavka te točke, morajo pripraviti ustrezne samoupravne sporazume, do konca leta 1979.

Komisije pod to točko pa se morajo sestati sprotno (vendar najmanj vsakih 6 mesecev) za razreševanje problemov, ki se pojavljajo pri programski in proizvodni usmeritvi in o tem poročati pristojnim delavskim svetom prizadetih organizacij združenega dela.

V.

V samoupravnih sporazumih, ki jih bodo sprejele DO in kjer bodo sprejete obveznosti o proizvodni in programski usmeritvi podpisnic, se te podpisnice zavezujejo, da bodo te usmeritve vnesle tudi v svoje srednjeročne plane, kar pomeni, da bo ta usmeritev podana v samoupravnih sporazumih o temeljnih plana SOZD Iskra in SOZD ELKOM in s tem tudi v ustreznih dokumentih družbeno-političnih skupnosti.

VI.

Za tolmačenje tega samoupravnega sporazuma sta pristojna delavska sveta obeh SOZD, predlog za tolmačenje pa pripravi komisija pod tč. IV.

VII.

Vsaj enkrat letno se sestanejo skupaj predstavniki organov upravljanja, družbeno-političnih organizacij, poslovnih organov obeh SOZD, ki ocenijo uresničevanje zastavljenih ciljev tega samoupravnega sporazuma.

VIII.

Ta samoupravni sporazum je veljaven, ko ga sprejmeta delavska sveta SOZD obeh podpisnic in ko ga podpišeta predsednika kolegijskih poslovnih organov obeh SOZD.